populair

Metodický deň

Vzdelávame pre čisté ovzdušie

Integrovaný projekt LIFE – Zlepšenie kvality ovzdušia

Jana Paluchová, vedúca oddelenia LIFE
Slovenská agentúra životného prostredia

Základné údaje projektu „populair“

- Projekt trvá 8 rokov, od 1/1/2020 do 31/12/2027
- 14 partnerov (od 2024)
- Znečisťujúce látky: prachové častice (PM₁₀, PM_{2,5}), oxidy dusíka (NO_x), benzo(a)pyrén
- Zdroje: vykurovanie a doprava
- Sieť manažérov kvality ovzdušia

Hlavným cieľom projektu je podpora efektívneho riadenia kvality ovzdušia s cieľom zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť vystavenie obyvateľstva škodlivým vplyvom látok znečisťujúcich ovzdušie.

Aktivity pre žiakov a školy

- Webové stránky
 - www.populair.sk (aktuality, podujatia, materiály na stiahnutie, videogaléria, audiogaléria atď.)
 - www.dnesdycham.sk (zdroje znečisťovania ovzdušia, znečisťujúce látky, užitočné informácie)
- Podujatia – ŠIŠKA, metodické dni, účasť na výstavách, festivaloch
- Informačné materiály – metodické príručky, pracovné listy, info plagáty atď.
- Ponuka pre školy – manažéri kvality ovzdušia
- Aktivity pre deti, súťaže, kampane
- Ostatné – mobilná aplikácia, články, TV a audiospoty

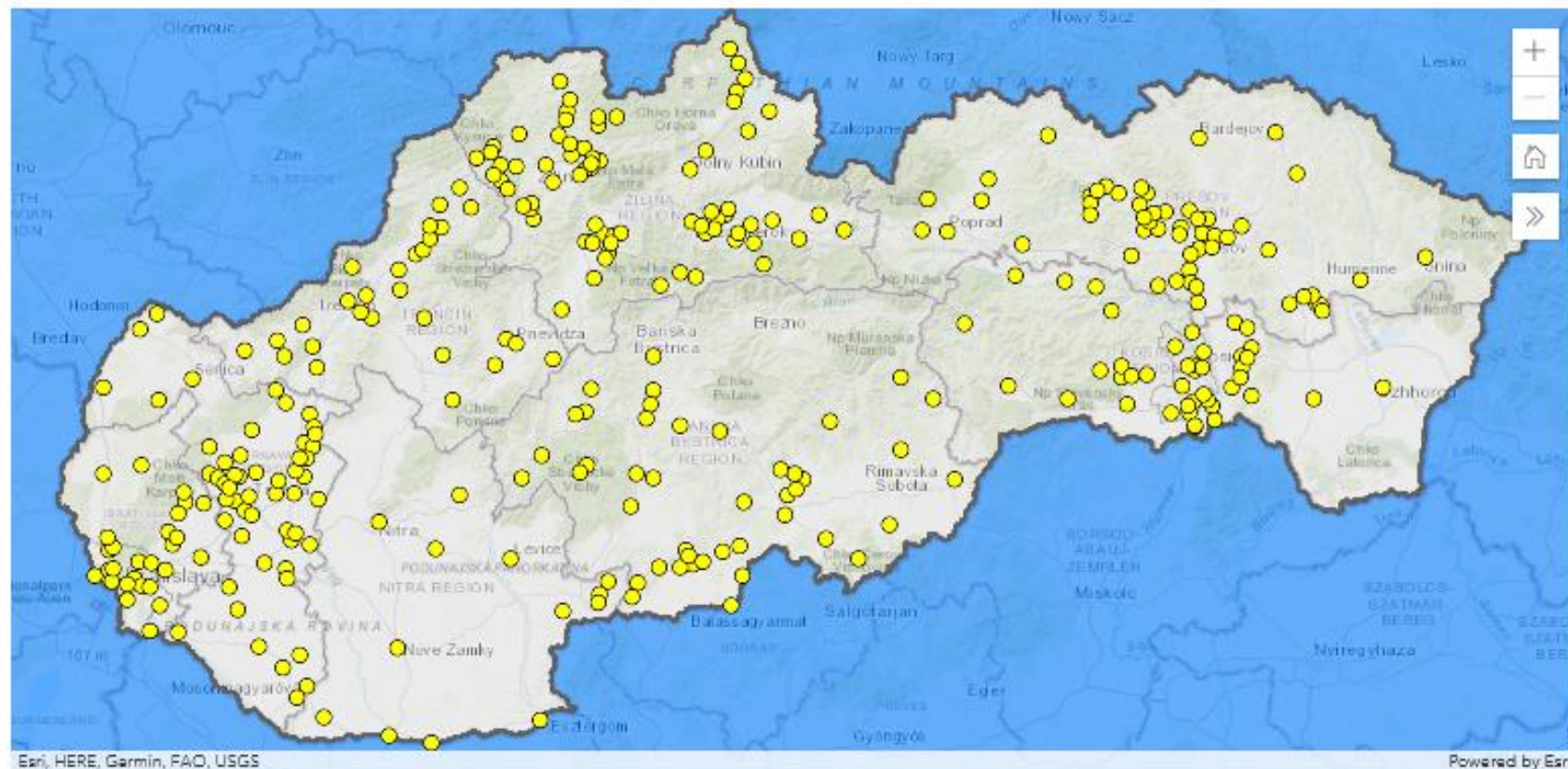

Projektové výstupy na webe

www.populair.sk

AKTUALITY ▾ PODUJATIA ▾ KVALITA OVZDUŠIA MANAŽÉRI KVALITY OVZDUŠIA O PROJEKTE ▾ GALÉRIA ▾ KONTAKT

Mapa aktivít

Termíny podujatí

Domov > Termíny podujatí

Nadchádzajúce podujatia:

- 07.10.2024 – 09.10.2024**
FESTIVAL ENVIRONMENTÁLNYCH VÝUČBOVÝCH PROGRAMOV ŠÍŠKA (C2.7)
Festival environmentálnych výučbových programov na tému ovzdušie pre učiteľov, koordinátorov, odborníkov a všetkých priaznivcov environmentálnej výchovy.
Adresa: Patince
- 15.10.2024 – 18.10.2024**
ŠTUDIJNÁ CESTA ZA PŘÍKLADMI DOBREJ PRAXE V OBLASTI UDRŽATELNEJ MOBILITY (C2.6)
Štvordňová študijná cesta pre primátorov, starostov a ďalších pracovníkov verejnej a štátnej správy, ktorí sa zaoberajú s problematikou udrz. dopravy.
Adresa: Rakúsko, Slovensko, Maďarsko
- 22.10.2024**
UDRŽATELNÁ MOBILITA – ODBORNÝ SEMINÁR (C2.6)
Seminár určený zástupcom samospráv a odbornej verejnosti, ktorí sa v rámci svojej pôsobnosti stretávajú s témou udržateľnej mobility.
Adresa: Banská Bystrica
- November 2024**
termín upresníme
METODICKÉ DNI PRE UČITEĽOV (C2.7)
Šíri metodické dni k príručke Spôsobu zisťovania kvality ovzdušia.
Adresa: bude upresnené neskôr

Podujatia:
Nadchádzajúce podujatia
Archív:
2024
2023
2022
2021
2020

Všeobecný kontakt

Všeobecný kontakt:
info@populair.sk

Pre médiá:
media@populair.sk

Korešpondencia:
Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Pracoviško:
Šafárikovo nám. 4, 811 02 Bratislava

Na stiahnutie:
Logo [2x, 3,3 MB]
Dizajn manuál [PDF, 341 kB]

Kontaktujte nás

Vaše meno*

Váš e-mail*

Región*

Obec

Zvoľte kategóriu*

Vaša správa*

* Odošlaním formulára súhlasím so spracovaním osobných údajov.
Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia bude spracúvať vaše údaje uvedené v tomto formulári len na účely riadneho vybavenia vašej požiadavky, podnetu alebo otázky.

Tel – Blokv*: 2 + 3 =

Webaplikácia

www.dnesdycham.sk

Ako pomôcť – mobilita

Najväčším zdrojom znečistenia ovzdušia oxidmi dusíka (NO_x) je v rámci EÚ aj SR cestná doprava (44 %). Prevyšuje dokonca energetiku, priemysel, či vykurovanie domácností! Doprava produkuje aj ďalšie znečisťujúce látky – prachové častice (PM), oxid uhoľnatý (CO), ťažké kovy atď. Podľa svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), je znečistenie ovzdušia jedným z najväčších environmentálnych rizík pre ľudské zdravie v Európe.

Ak sa chcete inšpirovať a prispieť k lepšej kvalite ovzdušia v našich mestách a obciach, čítajte ďalej.

Na cestu do práce využívajte verejnú dopravu

Ak môžete namiesto jazdy autom dochádzať do práce verejnou dopravou, opláti sa to. Ušetríte nielen financie, ale aj emisie znečisťujúcich látok. Navyše, ak máte v práci flexibilný pracovný čas, môžete skúsiť cestovať mimo dopravné špičky. Takýto spôsob cestovania je úsporný aj pohodlný.

Na kratšie vzdialenosti sa pripravujte bicykli alebo pešo

Cestujete na krátku vzdialenosť? Približne tretina ciest autom v Európskej únii je kratšia ako 3 kilometre. Použitím dopravných prostriedkov, ako bicykel, kolobežka či prípadne pešou chôdzou, pomôžeme znížiť znečistenie ovzdušia v okolí bydliska, a rovnako aj zlepšiť svoje zdravie. Často ušetríte aj čas – hlavne v časoch dopravných špičiek, keď mnoho vodičov čaká v dopravných zápchach.

Jazdite autom hospodárne

Väčšina ciest autom v Európskej únii sa uskutočňuje len s jedným pasažierom. Riešením je carpooling. Zdieľaním ciest autom so susedmi, priateľmi alebo kolegami šetríte palivo a peniaze. Jeden spolucestujúci v aute navyše = o jedno auto na ceste menej. Úmerne klesajú emisie z dopravy.

Obmedzte maximálnu rýchlosť na diaľniciach aspoň o 10 km/h

Niekedy aj tak málo, ako zníženie rýchlosti o 10 km/h na diaľnici, dokáže ušetriť spotrebu paliva a financii, a v neposlednom rade zvýšiť bezpečnosť na cestách. Priemerný automobil v Európskej únii najazdí ročne okolo 13 000 kilometrov. Autami jazdíme najmä preto, aby sme ušetrili čas. Príliš rýchla jazda je však pre motor auta neefektívna. Už od rýchlosti 110 km/h stúpa spotreba paliva exponenciálne.

Semafor kvality ovzdušia

Kvalita ovzdušia: dobrá		
Celá populácia	Užite si svoje obvyklé vonkajšie aktivity. Otvorte okná a vpusťte dnu čerstvý vzduch.	
Citlivé skupiny obyvateľstva	Užite si svoje obvyklé vonkajšie aktivity. Otvorte okná a vpusťte dnu čerstvý vzduch.	
Kvalita ovzdušia: zhoršená		
Celá populácia	V prípade objavenia symptómov ako dráždenie očí alebo kašeľ zväzťe obmedzenie namáhavých činností vonku. Vetrajte len krátko a intenzívne.	
Citlivé skupiny obyvateľstva	Zväzťte obmedzenie namáhavých činností vonku, obzvlášť ak sa vyskytnú zdravotné symptómy. Namiesto vetrania vložte použité čističky vzduchu.	
Kvalita ovzdušia: zlá		
Celá populácia	Pokiaľ je to možné presuňte namáhavé činnosti v exteriéri na inokedy. Znížte frekvenciu vetrania, prípadne zapnite čističku vzduchu.	
Citlivé skupiny obyvateľstva	Vyhňte sa namáhavým aktivitám vonku. Nevetrajte, resp. vetrajte v nevyhnutných prípadoch. Zapnite čističku vzduchu. V krajných prípadoch zväzťte použitie respirátora.	

Podujatia

<https://www.populair.sk/sk/podujatia>

Informačné materiály

<https://www.populair.sk/sk/kategorie-dokumentov>

Ovzdušie, doprava a deti

Metodická príručka pre školy aj neformálne vzdelávanie

„To podstatné je očiam neviditeľné.“
Aneta z Lucemburgu (10/16 rok)

Do školy po vlastných!

Viete, že

Ako začať?

Ak vám to zdravie dovolí:

- prejdite cestu do školy pešo, na bicykli či kolobežky;
- využijte prístupnú verejnú hromadnú dopravu, ak je to možné, vystúpte skôr a prejdite aspoň časť cesty pešo;
- dohodnite sa so spolužiakmi na spoločnej ceste pešo, počas ktorej sa môžete spolu rozprávať, vytvárať nové kamarátstvo, vziať si a bližšie spoznať okolie;
- zapojte rodičov a zorganizujte si cestu do školy „pešibus“ – spoločnú pešiu cestu deťi s dozorom.

Vynore sa šikmá pásť možnosť. Zvoznage prietok v okolí školy a v blízkosti ňu, kde sú problémy pri ceste pešo. V spolupráci s učiteľmi navrhujte, akékoľvek. Pôjdete sa naučiť predstaviť a realizovať to na dopravných záberoch v škole.

Príklad: Na a pešiu chodí do školy na vlastných!

Prečo obmedziť cestovanie autom do školy?

Zlepšuje kvalitu ovzdušia

Znižuje počet ák pri jazde (menej motorových vozidiel v okolí školy)

Zlepšuje fyzické aj mentálne zdravie

Fyzické zdravie: pravidelné cvičenie na otvorenom vzduchu, podporuje zdravý vývoj mozgu, spracovanie učenia sa a ľahšie uplatnenie v škole, zvyšuje psychiku študenta a združujeť pohodu, šikovnosť a správnosť učenia.

Zlepšuje bezpečnosť v komunite

Zlepšuje mentálne zdravie v škole (lepšie v rámci školy vnímať bezpečnosť a záujem prostredie pre študentov učenia študentov v škole)

Do školy po vlastných

Urobme cesty do školy zdravými a bezpečnými!

OBSAH

Prečo obmedziť cestovanie autom do školy?

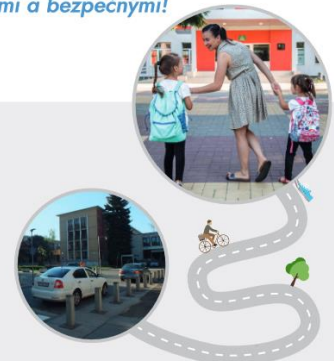
Pomenujme si problémy

Dotazníkový prieskum a počítové mapy

Ako podporiť cestovanie detí do školy pešo a na bicykli

Príklady infraštruktúrnych opatrení

Príklady mäkkých opatrení a kampaní

Možné účinky na zdravie

- 1 zhoršenie respiračných ochorení (astma, bronchitída)
- 2 zhoršenie srdcovocievnych ochorení (srdcové záchvaty, nepravidłný pulz)
- 3 podráždenie očí, nosa a hrdla
- 4 vplyv na centrálny nervový systém (únava, bolesti hlavy, závraty, zvracanie)
- 5 riziko rozvoja nádorových ochorení
- 6 vplyv na reprodukčný systém
- 7 zmeny v zložení krvi
- 8 alergické reakcie a zápal
- 9 poruchy imunitného systému

Ochrozené sú najmä deti, tehotné ženy, starší ľudia, osoby s ochoreniami pľúc a srdca.

Znečisťujúce látky

Zdroje znečistenia

- Energetika
- Domácnosti
- Priemysel
- Doprava
- Polnohospodárstvo
- Odpad

ZA MODRÚ OBLOHU

POMÔŽ AIRIKOVI VYČISTIŤ OVZDUŠIE

Semafor kvality ovzdušia

populair www.dnesycham.sk

Vyber správnu farbu nálepky na dieričný deň a nalep ju na semafor!

Ahoj! Chystáš sa von?

- Vhodné sa priprav nielen podľa počasia, ale aj podľa kvality ovzdušia.
- Spolu s rodičmi/študentom skontroluj kvalitu ovzdušia na stránke www.dnesycham.sk
- Vyber správnu farbu nálepky a nalep ju na semafor.
- Prípruň svoje vonkajšie aktivity podľa semafora.
- Takto tiež ochrániš svoje zdravie a užij si čas vonku bez rútka.

S AIRIKOM si lietam celý rok

RELATÍVNA VEĽKOSŤ ČASTÍC

LUDESKÝ VLAS 50-180 μm >

PIESOK 90 μm >

SOL 60 μm >

BIELA KRVINKA 25 μm >

PEL 15 μm >

PRACHOVÁ ČASTICA (PM₁₀) <10 μm >

ČERVENÁ KRVINKA 7-8 μm >

RESPIRAČNÉ KVAPÔČKY 5-10 μm >

PRACHOVÁ ČASTICA (PM_{2.5}) 2.5 μm >

BAKTÉRIA 1-3 μm >

DYM Z OHNISKA 0.4-0.7 μm >

KORONAVÍRUS 0.1-0.5 μm >

VÍRUS 0.225 μm >

VÍRUS ŽILKA 0.045 μm >

Častice menšie ako 10 μm sa dostanú do priedušiek a priedušnice.

Častice menšie ako 5 μm sa dostanú do pľúc.

Častice menšie ako 1 μm sa dostanú do pľúcnych alveol.

Častice menšie ako 0,4 μm prenikajú do krvného obehu.

Kampane

Šarkaniáda

- poukázať na dôležitosť čistého ovzdušia a problém so znečisťovaním životného prostredia;
- vytvoriť posolstvá ovzdušiu.
- Kampaň prebiehala od 4. do 13.10.2024, plánujeme ďalšie ročníky
- Na FB populair sa zapojilo viac než 60 škôl, uverejnili cca 600 fotografií a desiatky videí
- Na ŠIŠKA 2024 účastníci zostrojili šarkana s posolstvami pre čisté ovzdušie
- **Do školy po vlastných** – aktivita pre školy a plánovaná súťaž
- **Kampaň k ovzdušiu** po vzore „KlimaTYzuj“ sa na šk. rok 2025-2026 v príprave

Ostatné komunikačné kanály

Mobilná aplikácia

TV a audiospoty

Sociálne siete

Články v novinách a časopisoch

Newsletter

Diskusie v TV a rozhlase

Reklama v supermarketoch a autobusoch

Jana Paluchová
vedúca oddelenia LIFE, Slovenská agentúra životného prostredia

Ďakujem za pozornosť

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE

Spolufinancované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú výlučne názormi autora/autorky/autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo CINEA. Európska únia ani orgán poskytujúci grant za ne nenesú zodpovednosť.

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR.

